

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001700

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-05-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Суммар Дмитро Володимирович

2. Dmytro V. Summar

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 072

Назва наукової спеціальності: Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Фінанси, банківська справа та страхування

Дата захисту: 12-06-2026

Спеціальність за освітою: Фінанси

Місце роботи здобувача: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 219

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.51, 06.71.07, 06.73, 06.92

Тема дисертації:

1. Фінансове забезпечення розвитку агропромислових підприємств в умовах економічних викликів
2. Financial support for the development of agro-industrial enterprises in the context of economic challenges

Реферат/анотація:

1. У роботі проведено узагальнення й запропоновано шляхи покращення фінансового забезпечення розвитку агропромислових підприємств. Установлено, що удосконалений механізм фінансового забезпечення агропромислових підприємств створює комплексне управління фінансовими ресурсами, інтегруючи сучасні цифрові інструменти, ESG-підходи, оцінку ефективності фінансових потоків та управління ризиками. Механізм підвищує фінансову стійкість, інвестиційну привабливість та ефективність використання ресурсів, адаптуючись до специфіки агропромислового сектору, зокрема до сезонних та галузевих особливостей діяльності підприємств. Такий підхід обумовлює передумови для стратегічного розвитку підприємств і підвищення їх конкурентоспроможності на внутрішньому та зовнішньому ринках. Розвинуто методичний підхід до оцінки фінансового забезпечення агропромислових підприємств, який ґрунтується на комплексному поєднанні коефіцієнтного, ресурсного та ризик-орієнтованого аналізу з урахуванням

галузевої специфіки агропромислового виробництва й умов впливу воєнних дій. Застосування сценарного підходу дозволяє оцінювати можливі варіанти зміни фінансового забезпечення підприємств за різних умов господарювання та рівнів ризику, що розширює аналітичні можливості запропонованої методики. На основі результатів застосування окресленого підходу сформовано інформаційно-аналітичне підґрунтя для оцінювання достатності та стабільності джерел фінансування агропромислових підприємств у динаміці, що дає змогу виявляти ключові фінансові обмеження, підвищені ризики та резерви зміцнення фінансового потенціалу. У сукупності це розширює можливості практичного використання результатів оцінювання в системі фінансового менеджменту підприємств, зокрема під час розроблення заходів з мінімізації ризиків, оптимізації структури капіталу та формування стратегії сталого розвитку в умовах нестабільного економічного середовища. Поглиблено теоретико-методичні засади дослідження агропромислового сектору України в умовах посиленої економічної нестабільності. Запропонована багаторівнева систематизація сучасних викликів із виокремленням воєнно-економічних ризиків як самостійної групи дозволяє комплексно оцінити їхній вплив на фінансову стійкість, інвестиційну активність і адаптаційний потенціал агропромислових підприємств. Сформовані теоретичні положення створюють наукове підґрунтя для удосконалення механізмів управління ризиками та підвищення ефективності стратегічних рішень на різних рівнях функціонування агропромислового сектору. Досліджено стан фінансового забезпечення суб'єктів агропромислового сектору та визначено ключові фактори, що впливають на ефективність використання фінансових ресурсів. Проведено практичну апробацію удосконаленого методичного підходу до оцінки фінансового забезпечення підприємств шляхом комплексного аналізу доступності ресурсів, ефективності їх використання та фінансової стійкості. Запропоновані результати дослідження створюють науково обґрунтовану базу для практичного підвищення ефективності фінансового управління та забезпечення стабільного розвитку агропромислового сектору. Реалізовано комплексний підхід до порівняльної оцінки фінансового забезпечення агропромислових підприємств із застосуванням інтегральних індикаторів та сценарного моделювання, орієнтованого на прогнозування перспектив розвитку. Установлено закономірності динаміки ліквідності, рентабельності та ефективності використання активів у різні періоди, а також визначено вплив цих показників на фінансову стійкість підприємств. Підтверджено, що методика оцінки та прогнозування потенційних фінансових ризиків із визначенням стратегічних напрямів підвищення стабільності забезпечує науково обґрунтовану основу для прийняття управлінських рішень і планування фінансової політики підприємств. За даними кореляційно-регресійного аналізу визначено, що фінансове забезпечення через два ключові фінансові фактори (інвестування й банківське кредитування) має безпосередній вплив на ВВП агропромислового сектору економіки. Отримана в процесі розрахунків модель може бути використана для перспективного прогнозування ВВП та підтверджує необхідність залучення інвестицій і кредитів для розвитку окремих суб'єктів господарської діяльності. Обґрунтовано доцільність формування інтегрованого механізму залучення фінансових ресурсів агропромислових підприємств, що базується на системному поєднанні внутрішніх, зовнішніх та інституційних джерел фінансування з урахуванням інструментів управління фінансовими ризиками.

2. This paper summarises the existing literature and proposes ways to improve the financial support for the development of agribusiness enterprises. It has been established that an improved mechanism for the financial support of agribusiness enterprises enables comprehensive management of financial resources by integrating modern digital tools, ESG approaches, the assessment of financial flow efficiency, and risk management. The mechanism enhances financial stability, investment attractiveness and resource efficiency, adapting to the specific characteristics of the agro-industrial sector, in particular to the seasonal and sector-specific features of enterprises' operations. This approach creates the conditions for the strategic development of enterprises and the enhancement of their competitiveness in domestic and international markets. A methodological approach to assessing the financial security of agro-industrial enterprises has been developed, based on a comprehensive combination of ratio, resource and risk-oriented analysis, taking into account the sector-specific nature of agro-industrial production and the impact of military operations. The application of a scenario-based approach allows for the assessment of possible variations in the financial security of enterprises under different economic

conditions and risk levels, thereby expanding the analytical capabilities of the proposed methodology. Based on the results of applying the outlined approach, an information and analytical foundation has been established for assessing the adequacy and stability of funding sources for agro-industrial enterprises over time, which makes it possible to identify key financial constraints, heightened risks and reserves for strengthening financial capacity. Taken together, this broadens the scope for the practical application of the assessment results within the financial management system of enterprises, particularly when developing measures to minimise risks, optimise capital structure and formulate a sustainable development strategy in an unstable economic environment. The theoretical and methodological foundations for researching Ukraine's agro-industrial sector in conditions of heightened economic instability have been deepened. The proposed multi-level systematisation of contemporary challenges, with military-economic risks identified as a separate group, allows for a comprehensive assessment of their impact on the financial stability, investment activity and adaptive potential of agro-industrial enterprises. The theoretical provisions formulated provide a scientific basis for improving risk management mechanisms and enhancing the effectiveness of strategic decisions at various levels of the agro-industrial sector's operation. The state of financial provision for entities in the agro-industrial sector has been examined, and key factors influencing the effective use of financial resources have been identified. A practical validation of an improved methodological approach to assessing the financial security of enterprises has been carried out through a comprehensive analysis of resource availability, the efficiency of their use, and financial stability. The proposed research results create a scientifically sound basis for the practical improvement of financial management efficiency and the assurance of stable development of the agro-industrial sector. A comprehensive approach to the comparative assessment of the financial security of agro-industrial enterprises has been implemented, utilising integrated indicators and scenario modelling focused on forecasting development prospects. Patterns in the dynamics of liquidity, profitability and the efficiency of asset utilisation across different periods have been identified, and the impact of these indicators on the financial stability of enterprises has been determined. It has been confirmed that the methodology for assessing and forecasting potential financial risks, including the identification of strategic directions for enhancing stability, provides a scientifically sound basis for managerial decision-making and the planning of enterprises' financial policies. According to the results of correlation and regression analysis, it has been determined that financial support through two key financial factors (investment and bank lending) has a direct impact on the GDP of the agro-industrial sector of the economy. The model obtained in the course of the calculations can be used for forward-looking GDP forecasting and confirms the need to attract investment and loans for the development of individual economic entities. The feasibility of establishing an integrated mechanism for attracting financial resources for agro-industrial enterprises is substantiated, based on a systematic combination of internal, external and institutional sources of financing, taking into account financial risk management tools.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Біляк Ю. В. Суммар Д. В. Foreign Experience of Financial Support for Agricultural Sector Enterprises. Агросвіт. 2022. № 21–22. С. 60–65.
- Біляк Ю. В. Суммар Д. В. Фінансово-економічні наслідки російсько-військового вторгнення для України та світу. Інвестиції: практика та досвід. 2022. № 21. С. 90–94.

- Суммар Д. В. Фінансове забезпечення: суть і підходи до трактування поняття. Бізнес-навігатор. 2025. № 2 (79). С. 262–267.
- Bilyak Y., Abuselidze G., Summar D., Gromov S. Diagnosis of Financial Security in Economic Entities of the Agricultural Sector. Sustainable Development Agenda 2030. 2026. P. 185–193.
- Biliak Y., Abuselidze G., Summar D., Gromov S. Financial Security in the Agriculture Sector Amid Political and Economic Uncertainty. Enhancing Business Efficiency Through Technology. 2026. P. 767–777.

Наукова (науково-технічна) продукція: методичний підхід до оцінювання фінансового забезпечення агропромислових підприємств із застосуванням сценарного моделювання, орієнтованого на прогностні умови розвитку галузі, що забезпечує можливість ідентифікації закономірностей коливань ліквідності, рентабельності та ефективності використання активів, а також обґрунтування потенційних фінансових ризиків і стратегічних напрямів підвищення фінансової стійкості підприємств

Соціально-економічна спрямованість: рекомендації щодо оцінки фінансового забезпечення агропромислових підприємств, зокрема методика інтегральної оцінки на основі розширеного виробничоінтегрованого циклу, систему показників ідентифікації ризиків та визначення факторів впливу на фінансову стійкість підприємств, а також рекомендації щодо оптимізації структури джерел фінансування з урахуванням специфіки діяльності агропромислових підприємств в умовах економічних та воєно-економічних викликів

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0125U003409

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Біляк Юлія Вікторівна
2. Yuliia V. Biliak

Кваліфікація: д. е. н., доц., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9766-4780

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Забаштанський Максим Миколайович

2. Maksym M. Zabashtanskyi

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9417-0163

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05460798

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вдовенко Лариса Олександрівна

2. Larysa O. Vdovenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6283-2385

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Вінницький національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00497236

Місцезнаходження: вул. Сонячна, Вінниця, Вінницький р-н., 21008, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Тітенко Зоя Миколаївна

2. Zoia M. Titenko

Кваліфікація: д. е. н., доц., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5816-5519

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шевченко Наталія Юріївна

2. Nataliia Y. Shevchenko

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8506-1782

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Негода Юлія Володимирівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Негода Юлія Володимирівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Боярчук Сергій Васильович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна